

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004274

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-12-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



## II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. МУСТАФАЄВА АННА ІВАНІВНА

2. ANNA MUSTAFAEVA

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 37284 Право (081 Право)

Дата захисту: 06-02-2026

Спеціальність за освітою: право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

### **III. Відомості про організацію, де відбувся захист**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** PhD 11526

**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Одеська юридична академія"

**Код за ЄДРПОУ:** 20933314

**Місцезнаходження:** Фонтанська дорога, Одеса, 65009, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Одеська юридична академія"

**Код за ЄДРПОУ:** 20933314

**Місцезнаходження:** Фонтанська дорога, Одеса, 65009, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:** Українська

**Коди тематичних рубрик:** 10.77.01

**Тема дисертації:**

1. Кримінально-правова охорона життя людського ембріона
2. Criminal Law Protection of Human Embryonic Life

**Реферат:**

1. Дисертація є першим у вітчизняній науці кримінального права спеціальним цілісним фундаментальним правовим дослідженням проблем кримінально-правової охорони життя людського ембріону. У цій науковій роботі досліджується історична динаміка розвитку правових норм від найдавніших кодифікацій до сучасних міжнародних стандартів біоетики, компаративний аналіз моделей романо-германської та англо-американської правових систем, а також потенційні перспективи об'єкта дослідження в контексті кримінально-правової реформи та євроінтеграційних процесів. Робота включає ряд авторських понять, ідей та висновків, які характеризуються своєю науковою новизною та практичною значущістю для формування сучасної парадигми кримінально-правової охорони ембріонального життя в умовах стрімкого розвитку біомедичних технологій. Запропоновано авторське визначення ембріону людини як об'єкта кримінально-правової охорони з диференційованим підходом до правового статусу залежно від стадії його розвитку. Ембріон людини визначено як ранній зародковий етап розвитку людини, що починається з моменту запліднення яйцеклітини (утворення зиготи) і триває до восьми тижнів внутрішньоутробного розвитку, який

проходить дві якісно різні стадії правової охорони: потенційного людського життя (0–14 днів) під загальним правовим захистом та індивідуального людського життя (з 15-го дня) під кримінально-правовою охороною. До ембріонів людини відносяться виключно природно зачаті ембріони та ембріони терапевтичного клонування в межах дозволених строків, тоді як репродуктивно клоновані ембріони не мають правового статусу та підлягають знищенню через порушення принципу унікальності людського геному. Представлене визначення має не тільки доктринальне значення, на нашу думку, воно повинно бути основою для законодавчого формулювання даного поняття та його формального визначення в контексті відповідного нормативно-правового акту. Такий формальний вираз слід реалізувати шляхом формулювання поняття «ембріон людини», інтерпретація якого виключатиме його неоднозначне тлумачення у біомедичній практиці та правозастосуванні.

2. The dissertation is the first specialized comprehensive fundamental legal research in domestic criminal law science addressing the problems of criminal-legal protection of human embryonic life. This scientific work examines the historical dynamics of legal norm development from ancient codifications to modern international bioethics standards, comparative analysis of Romano-Germanic and Anglo-American legal system models, as well as potential prospects for the research object in the context of criminal law reform and European integration processes. The work includes a series of original concepts, ideas, and conclusions characterized by their scientific novelty and practical significance for forming a modern paradigm of criminal-legal protection of embryonic life under conditions of rapid biomedical technology development. An original definition of the human embryo as an object of criminal-legal protection is proposed with a differentiated approach to legal status depending on its development stage. The human embryo is defined as an early embryonic stage of human development beginning from the moment of egg fertilization (zygote formation) and lasting until eight weeks of intrauterine development, which undergoes two qualitatively different stages of legal protection: potential human life (0-14 days) under general legal protection and individual human life (from day 15) under criminal-legal protection. Human embryos include exclusively naturally conceived embryos and therapeutic cloning embryos within permitted timeframes, while reproductively cloned embryos have no legal status and are subject to destruction due to violation of the principle of human genome uniqueness. The presented definition has not only doctrinal significance; in our opinion, it should be the basis for legislative formulation of this concept and its formal definition in the context of relevant normative-legal acts. Such formal expression should be implemented by formulating the concept of "human embryo," whose interpretation would exclude ambiguous interpretation in biomedical practice and law enforcement.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:** Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:** Не застосовується

**Підсумки дослідження:** Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

**Публікації:**

- 1. Мустафаєва А. Кримінально-правова охорона ембріону людини *in vitro* в Польщі: порівняльно-правові аспекти. Юридичний вісник. 2024. №. 4. С. 174–180.
- 2. Мустафаєва А. І. Турецький досвід правової охорони ембріона людини: проблеми та моделі. *Juris Europensis Scientia*. 2024. №. 5. С. 49–53.
- 3. Мустафаєва А.І. Базові основи визначення початку кримінально-правової охорони ембріонального життя людини. *Правові новели*. 2024. № 23. С. 528–533.

- 4. Мустафаєва А.І. Видовий об'єкт кримінально-правової охорони ембріону людини. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 9. С. 511- 514.
- 5. Мустафаєва А. І. Кримінально-правова охорона ембріона за зарубіжним законодавством. Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів ХХІ століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. ( м. Одеса, 19 травня 2023 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. Т. 2. С. 254–256.
- 6. Мустафаєва А.І. Правове регулювання статусу людських ембріонів у контексті допоміжних репродуктивних технологій в Україні: кримінально-правовий та біоетичний аспекти. Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права : матеріали Х Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кременчук, 5–7 грудня 2024 р.). Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 591 - 595.
- 7. Мустафаєва А. І. Кримінально-правова охорона ембріона в Україні. Консервативно-ліберальні ідеї Одеської школи кримінального права : матеріали Одеської наук.-практ. конф. (м. Одеса, 24 листопада 2023 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. С. 233–237
- 8. Мустафаєва А.І. Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення: правова характеристика лікарів та лікарів-дослідників у біомедичних дослідженнях з ембріонами. Права людини та публічне врядування: матеріали VIII Міжнародного правничого форуму (м. Чернівці, 30 травня 2025 р.). Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 486 – 489.

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:** Впроваджено

**Зв'язок з науковими темами:** 0116U001842, 0122U000266

## **VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Стрельцов Євген Львович

2. Yevhen Streltsov

**Кваліфікація:** д.ю.н., професор, 12.00.08

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Одеська юридична академія"

**Код за ЄДРПОУ:** 20933314

**Місцезнаходження:** Фонтанська дорога, Одеса, 65009, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

## **VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**

## Офіційні опоненти

### Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вереша Роман Вікторович
2. Roman V. Veresha

**Кваліфікація:** д. ю. н., професор, 12.00.08

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

### Додаткова інформація:

**Повне найменування юридичної особи:** Товариство з обмеженою відповідальністю "Академія адвокатури України"

**Код за ЄДРПОУ:** 22928626

**Місцезнаходження:** бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01032, Україна

**Форма власності:** Приватна/недержавна

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:**

### Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сотула Олександр Сергійович
2. Oleksandr S. Sotula

**Кваліфікація:** д.ю.н., професор, 12.00.08

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

### Додаткова інформація:

**Повне найменування юридичної особи:** Херсонський державний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 02125609

**Місцезнаходження:** вул. Університетська, Херсон, 73003, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

## Рецензенти

### Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванова Вероніка Петрівна
2. Veronika P. Ivanova

**Кваліфікація:** к. ю. н., доц., 12.00.08

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

### Додаткова інформація:

**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Одеська юридична академія"

**Код за ЄДРПОУ:** 20933314

**Місцезнаходження:** Фонтанська дорога, Одеса, 65009, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Тавлуй Олена Вікторівна

2. Olena Tavlui

**Кваліфікація:** к. ю. н., 12.00.08

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Одеська юридична академія"

**Код за ЄДРПОУ:** 20933314

**Місцезнаходження:** Фонтанська дорога, Одеса, 65009, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
голови ради**

Степаненко Оксана Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
головуючого на засіданні**

Степаненко Оксана Василівна

**Відповідальний за підготовку  
облікових документів**

Д'ячкова Марія Олегівна

**Реєстратор**

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є  
відповідальним за реєстрацію наукової  
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна